PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Dnia 5 grudnia r. b. o godzinie 11 rano odbędzie się w lokalu Centrali Związku Kupców w Warszawie narada z następującym porządkiem dziennym:

1) Projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o izbach przemysłowo-handlowych.

2) Sprawozdanie z konferencji w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej o projekcie ustawy o godzinach handlu.

3) Sprawy bieżące.

Ddnia 6 grudnia r. b. odbędzie się w sprawie projektu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o izbach przemysłowo-handlowych konferencja w Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

Podatek od nieruchomości wynoszący 10 proc. od komornego wraz z obowiązującym w Krakowie 50 proc. dodatkiem gminnym, płatny był w ciągu listopada br. wzgl. w terminie ulgowym do dnia 14 grudnia br.

Przywóz towarów reglementowanych w I. kwartale 1927. Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie zawiadamia interesentów, iż w czasie od 26 listopada do 6 grudnia br. przyjmować będzie podania o zezwolenie na przywóz towarów reglementowanych w miesiącach styczniu, lutym i marcu 1927.

Obowiązujące dotychczas przepisy dotyczące wnoszenia podań pozostają bez zmiany.

Rozstrzygnięcie w sprawie dopłat celnych zapadnie 21 grudnia. Pierwsza rozprawa w sprawie należności dopłat celnych wyznaczoną została przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym w Warszawie na dzień 21. XII 1926 ad L. Rej. 1161/26 na skutek skargi wniesionej przez Salomona Hirscha z Krakowa dnia 1 marca 1926. a rozprawie tej zastępować będzie skarżącego adwokat Dr. Mahler z Krakowa. Wyrok zapaść mający, będzie miał zasadnicze znaczenie w tej doniosłej dla szeregu kupców sprawie. Chodzi ogółem o około 1 miljon Zł.

Podwyższenie taryf towarowych i osobowych. Z dniem 1 grudnia r. b. weszła w życie podwyżka kolejowej taryfy towarowej i osobowej.

Opłaty taryfy osobowej podwyższone zostały o 10 proc., przyczem jednak taryfa dla ruchu podmiejskiego oraz opłaty przewozowe za bagaż i przesyłki nadzwyczajne pozostały bez zmiany.

Taryfa towarowa podwyższona została również o 10 proc. Podwyżka ta nie dotyczy opłat stacyjnych.

Orzeczenia Najwyższego Sądu w Warszawie.

Spadek złotego nie daje podstawy do stosowania przepisów o niesłusznem wzbogaceniu się. (Wyrok V. Izby S. N. z dnia 26 marca 1926 C. 30/26).

W uzasadnieniu naprowadził S. N., że nie ma przepisów, któreby pozwalały na analogiczne przerachowanie z powodu obniżenia wartości złotego a brak podobnych przepisów wskazuje na to, iż przyjęcie wzbogacenia się z pewodu spadku złotego, nie jest dopuszczalne.

* * *

Przyrzeczenie złożone przez adwokata pełnomocnika strony wobec drugiej strony w toku prowadzonych pertraktacyj, nie ma skutku prawnego, jeżeli adwokat miał pełnomocnictwo tylko do pertraktacyj. Wyrok V. Izby S. N. z 2 października 1925 C. 87/25.

* * *

Odsetki prawne we wysokości 24% lub 15% rocznie odnoszą się tylko do zapłat we walucie krajowej. (Orzeczenie III. Izby S. N. z dnia 17 lutego 1926 Rw. 1198/25 i R. 49/25.

* * *

W umowach sprzedaży towarów z przesyłką z miejsca na miejsce, wyrażenie „c. i. f.“ obok miejsca przeznaczenia, stanowiące skrót angielskich wyrazów „cost. insurance freight“ oznacza, że sprzedawca przyjął na swój rachunek koszta dostawy towarów do miejsca przeznaczenia bez obciążenia nabywcy kosztami asekuracji i przywozu do tego miejsca, a nie że koszta uiszczone będą na miejscu przeznaczenia. (Orzeczenie Izby S. N. z 9 lutego 1925 C. 1855/23).

Prof. Dr. Wróblewski odnośnie do tego orzeczenia naprowadza: „Odróżnić należy ściśle „cif“ od „franco“ klauzula franco X. nie przesądza sama przez się kwestji niebezpieczeństwa przesyłki do X, podczas gdy klauzula „cif X.“ wskazuje, że ryzyko spada w zasadzie na kupującego, bo inaczej umowa nie byłaby dotykała sprawy ubezpieczenia.

* * *

Odpowiedzialność hotelarza za rzeczy zgubione rozciąga się i na rzeczy, powierzone służbie hotelowej przez przybyłego z zamiarem zamieszkania w hotelu podróżnego. (Orzeczenie I. Izby S. N. z 23 października 1924 C. 771/23).

Powyższe orzeczenie odnosi się do art. 1952 kod. cyw. obowiązującego w b. Kongresówce i służy dla informacji kupców podróżujących po b. Kongresówce, w której obowiązuje kod. cyw., t. zw. Napoleoński.

„Kogo bić".

Niejednokrotnie już roztrząsały kompetentne czynniki przyczyny obecnej ciężkiej sytuacji gospodarczej, starając się złu zaradzić. Przyczyn szukano rzeczowo, starając się dotrzeć do ich źródła, powstawały mniej lub więcej szczęśliwe koncepcje, ale prawie zawsze rzeczowe, nie demagogiczne. Niestety wysiłek w tym kierunku nie dał dotychczas pomyślnego rezultatu, więc „wyłonił się" nowy wiwisektor życia gospodarczego, który krzyknął „heureka", on znalazł przyczynę... a znalazł i wskazał na nią tam, gdzie najłatwiej uderzyć: w kupiectwie... Rzeczoznawcą tym jest p. Stpiczyński, który odkrywszy najgorsze zło w naszym systemie wymiany dóbr, stwierdza apodyktycznie, iż „całe życie, całą pracę i cały dorobek gospodarczy rujnuje **mały grajzler**, drobny kupiec, który zabiera wszystkie zyski, obracając je na spekulacje walutowe i towarowe, wyzyskuje konjunkturę giełdową dla regulowania kursu złotego, tezauruje towar i powoduje sztuczną podwyżką jego ceny".

Tendencje p. Stpiczyńskiego są tak wyraźne, że właściwie nie powinno się rzeczowo i poważnie reagować na ten stek frazesów, kalumnij i insynuacji, lecz uczynić to należy, aby usunąć ewent. wątpliwości co do argumentów tego nowego herolda sanacji.

P. Stpiczyński wskazuje na wielką rozpiętość między cenami handlu hurtownego i detalicznego. Weźmy przykład pierwszy z brzegu np. cukier krystaliczny: hurtownik płaci za cukier Zł 1·31½ za jeden kilogram. Detalista sprzedaje go po Zł 1·35. Ta cena sprzedaży zawiera w sobie również podatek obrotowy, które ten detalista bez względu na swą wolę, jeszcze zapłacić musi. Ile więc może ten kupczyk zarobić? Czy ten prosty przykład, a takich możnaby namnożyć bez liku, wykazuje jakąś nadzwyczajną dochodowość? prawdą jest, że przy niektórych artykułach procent dochodowości jest wyższym, jednak przy tego rodzaju artykułach dochodzą takie czynniki, które zyski te czynią zupełnie iluzorycznymi i tak np. ziemniaki (które jako przykład nadzwyczajnej zyskowności wziął p. Stpiczyński) rzucają zarobek pozorny 50—60 proc. Pozorny, gdyż proceder od zakupu przez detalistę aż do dojścia ich do konsumenta jest następujący: Grajzler zakupuje ziemniaki nie wagonowo lecz u producenta rolnego, który towar dostawia mu do sklepu w stanie często nader zanieczyszczonym ziemią, drobne, niewysortowane itd. Konsument, zakupujący w tym sklepiku parę kilo ziemniaków, wybiera większe, czyste i nie zepsute, nadpsute zaś i drobne zostają kupcowi. Do tego dochodzi, że ziemniaki zakupywane u chłopa małorolnego, są droższe aniżeli wagonowo zakupywane. Łatwo więc obliczyć tu „zarobek 50 proc." kupca, przyczem bezwzględnie nie można brać pod rozwagę ceny sprzedaży ściśle wykalkulowanej na podstawie cen wagonowych.

Podobnie jak z cukrem, ziemniakami, ma się sprawa również i z innymi artykułami najpierwszej potrzeby.

Że drobna sprzedaż jest konieczną jako ostatnie ogniwo w łańcuchu przejścia produktu od wytwórcy do konsumenta, jest chyba niezaprzeczalnem. Nie znaleziono bowiem dotychczas, mimo poszukiwań, odpowiednich form zastępczych, żadnego innego zastępstwa dla drobnego kupca, który przy ciężkiej i pożytecznej pracy, przy pomocy jednego tylko pomocnika-praktykanta o minimalnej pensji miesięcznej 50 zł ma takie niestosunkowe wydatki, iż zaprawdę, po przyglądnięciu się im, nikt poważnie nie będzie podtrzymywał, że ten drobny kupiec „zbiera całą śmietanę" zysku, gromadzi majątki, spekuluje na giełdzie itd. Bo oto: roczne jego konieczne wydatki są następujące:

	Roczne wydatki
Czynsz ze sklepu (jak długo ochrona lokatorów jeszcze istnieje)	Zł 600·—
Patent III. kategorji	„ 110·50
Obrót 5000 półrocznie 1¼ plus 2½%	„ 187·50
Oświetlenie sklepu 12 razy 7·50	„ 90·—
Czyszczenie, obsługa rocznie	„ 100·—
Wodociągowy, lokatorski, podatek państw. na rozbudowę miast	„ 144·—
Podatek domestykalny	„ 30·—
Kasa chorych pomocnika 12 razy 4·50	„ 50·—
Ubezpieczenie pensyjne 12 razy 12	„ 144.—
„ od wypadków	„ 24·—
Pensja pomocnika najmniejsza 50 Zł	„ 600·—
Koszta drobne, opakowanie, ekspedycja dowóz 1% od obrotu	„ 100·—
Podatek szyldowy	„ 16·—
razem wynosi . .	Zł 2196·—

Nie liczymy tutaj podatku dochodowego ani majątkowego. Jak z doświadczenia wiadomo, najwyższy przeciętny obrót roczny takiego drobnego kupca wynosi 10.000 Zł, a wyżej naprowadzone wydatki konieczne wynoszą **22% obrotu.** A wszak do tego doliczyć należy jeszcze koszta utrzymania swojego, rodziny, wychowania dzieci itd. Prócz tego liczyć się należy mankiem, zmianą mody, wpływem aury, które to czynniki znacznie a znacznie redukują dochodowość. Po odjęciu

tych strat, pozostanie „dochód“, który jest prawdziwym, i który w życiu codziennym obserwujemy, przyglądając się „dobrobytowi“ drobnego kupca.

Wynika więc z powyższego zestawienia, iż grajzlernik **musi** zarabiać 50%, gdyż przy niższym zarobku, **który nie jest równoznaczny z jego faktyczną dochodowością a jeno fikcją zarobku,** jest skazany na miarową zagładę, mimo swego wysługiwania się klijentowi, mimo swej ciężkiej pracy.

Stosunki obecnie panujące, zupełny brak kredytu dla detalisty przy całkowitym częstokroć braku kapitału obrotowego, muszą z biegiem czasu doprowadzić do zupełnej zagłady tego pracowitego, produktywnego a podupadłego stanu. Pomawiać go o **największą zyskowność** czy dochodowość jest złośliwym pomysłem człowieka, który świadomie opinję publiczną w błąd wprowadzić pragnie, który mąci wodę, aby odpowiednie rybki z niej wyciągnąć.

Jak Rząd dotrzymuje słowa!

Gdy 8 lipca ogłosił Rząd rozporządzenie (Dz. U. Nr. 67/26) że **do 31 grudnia br.** podwyższy o 10 proc. główniejsze podatki i opłaty Skarbowe, zapowiedział oficjalnie, że jest to tylko chwilowa podwyżka, celem przywrócenia równowagi budżetowej i obowiązywać będzie do końca bieżącego roku.

Przyznać musimy, że nikt z nas wtedy nie wierzył, aby rząd słowa dotrzymał. Pisaliśmy wtedy w „Przeglądzie Kupieckim w Nrze 29 z 31 lipca br. na str. 4. dosłownie: „**Pewni jesteśmy, że to prowizorjum do 31/XII 1926 będzie trwało także po tym dniu — bo nic nie jest u nas tak trwałe jak prowizorjum i nie dożyliśmy jeszcze tego, żeby podatek raz podwyższony został zniżony**“ — i mieliśmy rację. W najbliższych dniach przedłuży rząd tę 10% podwyżkę na cały rok 1927.

Oto program sanacyjny Rządu. Gdy wszyscy uznają, że tylko **ulgi** podatkowe i **zniżenie** podatków mogą pozwolić odetchnąć sferom gospodarczym, podwyższa je rząd teraz na stałe o 10 proc. Mamy jeszcze bardzo poważne wątpliwości, czy stałe podwyższanie podatków bez uchwały Sejmu, jedynie w drodze rozporządzenia, jest wogóle dopuszczalnem.

Odsetki prawne, a odsetki umowne.

„Quarzlampen Gesellschaft w Hanau (Niemcy) wystąpiła do Sądu Okręgowego w Warszawie (wydział handlowy), przeciwko firmie W. Makowski, Zakłady elektrotechniczne w Warszawie, domagając się zasądzenia na pewną sumę dolarów z procentem prawnym w wysokości 15 proc. od daty salda.

W toku procesu stwierdzono na podstawie złożonych dokumentów, że powodowa firma liczyła pozwanej umówiony procent po 5 od sta tytułem procentów za zwłokę.

Pozwana firma powołała się na orzeczenie S. N. Izby III z dnia 17 II 1926 r. w sprawie Elser z Czechosłowacji przeciwko Kornowi z Rzeszowa (Nr. spr. 1198/25) w którem to orzeczeniu Sąd Najwyższy ustalił, że rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z 27. VIII. 24 r. w przedmiocie odsetek prawnych, nie odnosi się do należności w walutach obcych; 15 proc. mogłaby powódka żądać na podstawie umowy, która jednak w danym wypadku przewiduje 5 proc.

Pełnomocnik powódki z kolei dowodził, że nie może być mowy o niższym procencie prawnym dla wierzycieli niemieckich, gdyż byłoby to sprzeczne z traktatem o pomocy prawnej z Niemcami i naczelną zasadą tego traktatu — zasadą wzajemności.

Sąd Okręgowy stanął na stanowisku zgodnym z wnioskiem pozwanej, uznał umowę za obowiązującą i przysądził odsetki jedynie w wysokości umownej — 5 proc.

O wprowadzenie doraźnych kar administr. w Małopolsce.

Prezydjum m. Krakowa zwróciło się do województwa krakowskiego z memorjałem, w którym prosi o spowodowanie wydania przez rząd przepisów o doraźnych mandatach karnych w postępowaniu karno-administracyjnem. Prezydjum miasta powołuje się w swym memorjale na rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 21. maja br. wydane dla województw b. Kongresówki i Kresów, a upoważniające władze administracyjne I. instancji za zgodą właściwego wojewody do wprowadzenia doraźnych mandatów karnych w przypadkach schwytania osób na gorącym uczynku, lub też gdy niema wątpliwości co do osoby przestępcy. Doraźne nakładanie kar dotyczy przekroczeń porządkowych, targowych i t. d. Prezydjum zaznacza w memorjale, że wprowadzenie doraźnych mandatów karnych ma wielkie znaczenie, gdyż odciąża w wysokim stopniu administrację, podnosi autorytet organów władzy wykonawczej i wyrabia karność w społeczeństwie, a bowiem bezpośrednio po dokonaniu przekroczenia doraźnie wymierzona kara ma znaczenie nietylko represyjne, ale i dydaktyczne.

W końcu zaznacza prezydjum miasta, że w drodze rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej możnaby przepisy powyższego rozporządzenia ministra spraw wewn. o doraźnych mandatach karnych wprowadzić i w Małopolsce.

Tyle komunikuje prezydjum miasta.

Nasze prezydjum miasta zdaje się nie ma innych trosk obecnie, jak tylko o ten drobiazg, by nasz „policjant“ mógł europeizować ruch uliczny i dbać o utrzymanie porządku. Policjant będzie uczył naszą publiczność ale kto nauczy policjanta? Nie wierzymy, że nasz magistrat wydali bodaj jednego diumistę wydziału karnego lub spotrzebuje o 1 librę papieru rocznie mniej, jeżeli policjant tyranizować będzie przechodniów mandatami karnemi, że nie chodzi „na lewo“ lub „na prawo“. — Przynajmniej o lat 20 zawcześnie chce się u nas „europeizować mieszkańców, skoro się ich w swoich codziennych potrzebach cofnęło o 1000 klm na wschód i o 50 lat wstecz.

Projekt
organizacji Izb Przemysłowo-Handlowych.

Na podstawie art. 44 konstytucji, zamierza rząd ogłosić rozporządzenie z mocą ustawy o organizacji Izb Przemysłowo-handlowych w Polsce.

Art. 1—7 projektu stanowią o celach, obowiązkach i upoważnieniach Izb. Artykuł 7 zastrzega dla każdej Izby prawo ustanowienia sobie statutu, którego część, odnoszącą się do regulaminu wyborczego, wyda Min. Przem. i Handlu, część zaś organizacyjną uchwala Izba, którato uchwała wymaga aprobaty Ministerstwa. Dla orjentacji ogółu zapodajemy kilka ważniejszych artykułów, tyczących się wpływu wyborców na skład Izb.

Art. 8.

Skład Izby stanowią członkowie **z wyboru**, przyczem skład ten może być uzupełniony członkami kooptowanymi.

Wszyscy członkowie posiadają pełne prawa członkowskie.

Liczbę członków z wyboru oznaczy statut. utrzymując ją w granicach od 30 do 80. Liczba kooptowanych nie może przekraczać 1/5 liczby członków z wyboru.

Art. 9.

Członkowie z wyboru są powołanymi na lat 6.

Co trzy lata, dnia 31 grudnia, ustępuje połowa członków według starszeństwa wyboru. W celu ich zastąpienia, przeprowadza się przed upływem wymienionego terminu nowe wybory. Do okresu trzyletniego nie zalicza się roku niepełnego. Losowanie rozstrzyga o ustąpieniu połowy członków z upływem trzyletniego okresu po ukonstytuowaniu się po raz pierwszy Izby w myśl zasad niniejszego rozporządzenia lub po ukonstytuowaniu się Izby wybranej w następstwie rozwiązania poprzedniej.

Ustępujący członkowie mogą być ponownie wybrani.

Na opróżnione miejsce członka przed upływem ustawowego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu ten z kandydatów, który przy ostatnich wyborach uzyskał największą z kolei ilość głosów.

Bliższy porządek ustępowania członków określi statut.

Art. 10.

Prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) posiadają:

a) osoby bez różnicy płci, które trudnią się zawodowo w okręgu Izby w sposób samoistny przemysłem lub handlem (w zrozumieniu art. 1).

b) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe (w zrozumieniu art. 1) istniejące w okręgu Izby jako osoby prawne lub w innej dozwolonej prawem formie spółkowej oraz tego rodzaju przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe i korporacje publiczne.

c) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe (w zrozumieniu art. 1) z siedzibą poza obrębem okręgu Izby, posiadające jednak w okręgu Izby filję, jeżeli dana osoba lub przedsiębiorstwa, opłacają państwowy podatek przemysłowy.

Każda z osób lub przedsiębiorstw, posiadających w myśl ustępu pierwszego czynne prawo wyborcze, korzysta z jednego głosu, jeżeli, co się tyczy osób prawnych, statut nie stanowi inaczej.

Jeżeli wyłącznymi posiadaczami przedsiębiorstw, wymienionych w ustępie pierwszym lit. a) są osoby, będące pod opieką lub kuratelą, czynne prawo wyborcze wykonywa kierownik przedsiębiorstwa.

W imieniu przedsiębiorstw, wymienionych w ustępie pierwszym lit. b) wykonują czynne prawo wyborcze ich prawni zastępcy.

W imieniu przedsiębiorstw, wymienionych w ustępie pierwszym lit. c) czynne prawo wyborcze wykonywa kierownik filji.

Wszyscy wykonujący we własnem lub cudzem imieniu czynne prawo wyborcze powinni mieć ukończonych 21 lat życia.

Art. 11.

Prawo wybieralności (bierne prawo wyborcze) przysługuje obywatelom Państwa Polskiego, którzy ukończyli 30 rok życia i odpowiadają jednemu z dwóch następujących warunków:

a) mają prawo wykonywania we własnem lub cudzem imieniu czynnego prawa wyborczego do Izby.

b) zamują kierownicze stanowisko w zrzeszeniach wyznaczonych przez Ministerstwa Przemysłu i Handlu w myśl art. 15.

Art. 12.

Czynne i bierne prawo wyborcze nie przysługuje osobom:

a) pozbawionym całkowicie lub częściowo własnowolności, tudzież upadłym dłużnikom.

b) skazanym prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wybierania do Sejmu.

Pozbawienie czynnego i biernego prawa wyborczego rozciąga się na czas trwania stanu bezwłasnowolności i upadłości lub na czas trwania utraty prawa wybierania do Sejmu.

Art. 14.

Posiadający czynne prawo wyborcze dzielą się na grupy odpowiednio do sekcji Izby (art. 23). Każda zaś grupa dzieli się na dwie kategorje według wysokości państwowego podatku przemysłowego opłacanego przez zaliczanych do każdej kategorji. Najniższą kwotę podatku, dającą prawo do zaliczenia do każdej z kategorji określi statut.

Ten, komu może przysługiwać czynne prawo wyborcze w okręgu Izby więcej niż w jednej kategorji, zostaje zaliczony przez Główną Komisję Wyborczą do jednej z nich, tej mianowicie, którą wskaże w terminie statutowo przewidzianym, a w razie zaniechania, według uznania Głównej Komisji Wyborczej.

Każda grupa a w niej kategorje wybiera osobno określoną liczbę członków.

Liczby te oznaczy statut, po uwzględnieniu zasadniczego podziału członków, wynikającego z wyboru ich według dwóch odmiennych zasad przewidzianych w art. 15

Art. 15.

Członkowie wybierani są każdorazowo:

a) w 2/5 swej liczby z pośród ogółu osób, którym przysługuje bierne prawo wyborcze według art. 11, lit. a.

b) w 3/5 swej liczby z pośród kandydatów zgłoszonych przez zrzeszenia gospodarcze, które wyznaczy na wniosek Komisarza Wyborczego Minister Przemysłu i Handlu.

Przy wyznaczeniu zrzeszeń mogą być brane pod uwagę tylko te, które istniejąc w sposób prawem przepisany, mają według swych statutów za zadanie działalność związaną z reprezentacją zawodowych interesów przemysłu i handlu (w zrozumieniu art. 1).

Liczbę kandydatów, zgłaszanych przez poszczególne zrzeszenia określi każdorazowo Minister Przemysłu i Handlu w ten sposób przytem, aby na każdą grupę i ka-

tegorję wyborczą przypadała z odpowiadających im zrzeszeń ogólna liczba kandydatów, przewyższająca dwukrotnie liczbę członków, którzy będą z pośród tych kandydatów wybrani.

Art. 16, postanawia o formie głosowania, która zresztą zastrzeżona jest dla każdej Izby osobno.

Art. 18, akt wyborczy, art. 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, organizację Izb.

Jak się stempluje weksle wystawione zagranicą.

Jeżeli miejsce wystawienia weksla jest zagranicą i uwidocznione tekstem wekslu jako pierwsze słowo na wekslu, natenczas weksel ten podlega opłacie stemplowej polskiej dopiero z chwilą gdy przychodzi do Polski. Należy go więc ostemplować w ciągu 8-miu dni i to tylko przez przedłożenie go Kasie Skarbowej w ciągu 8-miu dni od nadejścia do wymierzenia opłaty stemplowej. (Strony same nie mogą weksla ostemplować prócz kilku banków, które mają ten przywilej). Zaznaczamy jeszcze, że przy podpisie wystawcy nie powinno być zamieszczone miejsce jego zamieszkania w Polsce. Kary za nieprzestrzeganie tych form wynoszą 50-krotną wysokość należnej opłaty stemplowej (od stycznia 1927 — 25-krotną wysokość). Jeżeli przez omyłkę przy wekslu wystawionym rzeczywiście zagranicą, umieszczoną będzie jako miejsce wystawienia weksla miejscowość w Polsce, w takim razie władza skarbowa wymierzy karę. Przy tej sposobności wyjaśniamy, że weksle na zobowiązanie zagraniczne, wystawiane w Polsce należy ostemplować w kraju i można je wręczyć zagranicznej firmie wzgl. reprezentantowi zagr. firmy przebywającemu w Polsce. Rzeczą zastępcy firmy zagranicznej jest wystaranie się o zezwolenie na wywóz. W każdym razie wskazanem jest zwrócić uwagę w obecności świadków reprezentantowi firmy zagranicznej przy wręczeniu weksli, że powinien wystarać się o zezwolenie wywozu tych weksli w banku wzgl. w Izbie skarbowej.

Zaznaczamy jeszcze, że całą karę płaci **każdy** kto weksel nienależycie ostemplowany podpisze lub jest jego posiadaczem.

Z życia organizacji.

W minionym tygodniu ukonstytuowała się **branża obuwiowa,** wybierając przew. p. r. F. Monderera, zast. przew.: B. Leinkrama, sekr.: p. Ign. Klugera, skarbn.: p. L. Steiglera, oraz sprawozd. branżowym p. Sch. Pitzelego.

Branża żalazna odbędzie swoje posiedzenie w niedzielę, dnia 5 grudnia o godz. 3·30 popoł. w lokalu Krak Stow. Kupców, Grodzka 43 z porządkiem dziennym: 1) Wybór rzeczoznawców dla celów podatkowych; 2) Nowe formy zakupu i sprzedaży; 3 Reorganizacja Zarządu branży; 4) Sprawy celne; 4) Sprawy aktualne; 5) Wnioski i interpelacje.

Czy strony zwyczaj handlowy wzięły za podstawę uregulowania swoich praw i obowiązków, musi być ocenione na podstawie całokształtu rozprawy. Wyrok V. Izby S. N. z dnia 30/X. 1026 C. 132/23.

Powołane orzeczenie odnosi się jedynie do zwyczaju handlowego (Handelsbrauch), a nie do prawa handlowego zwyczajowego (Handelsgewohnheitsrecht), gdzie mimo § 346 niem. kod. hand. zwyczaj handlowy (Handelsbrauch) zastępuje treść ustalonej umowy. Jeżeli kupcy w danym stosunku pewnej okoliczności nie umówili, wtedy tę lukę wypełnia się zwyczajem handlowym praktykowanym w danym stosunku. Inaczej jest w prawie handl. austr. Tam braki umowy wypełnia się przepisami austr. kod. handl., a dopiero, gdy brak przepisów prawnych (prawa pisanego), wchodzi w zastosowanie zwyczaj handlowy (art. 1 austr. kod. handl.).

Waloryzacja: Wyrok pełnego kompletu V. Izby S. N. z dnia 23 grudnia 1925 C. 122/25.

a) § 40 rozp. wal. o utracie roszczenia o waloryzację pretensji przez przyjęcie jej zapłaty **bez zastrzeżeń** odnosi się także do pretensji ściąganych w drodze egzekucji.

b) Roszczenia o waloryzację nie można w takim wypadku dochodzić także z tytułu niesłusznego wzbogacenia się lub z tytułu wynagrodzenia szkody zwłoką wyrządzonej.

Przeciwnie orzekła III. Izba S. N. zaś zasady wyrażonej w powyższym wyroku trzyma się też V. Izba S. N. gal. w orzeczeniu z 8 stycznia 1926 C. 279/25.

Z sali odczytowej.

W niedzielę dnia 28 listopada odbył się w Sali Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców odczyt adw. Dra Ign. **Schwarzbarta** n. t.: „Nieuczciwa konkurencja".

Przed odczytem wygłosił Prezes Stowarzyszenia pan r. Schechter wspomnienie pośmiertne z pow. śmierci błp. **Róży Rockowej,** które licznie zebrane audytorjum wysłuchało stojąco. Mowca podnosi wysokie zalety ducha i serca błp. Zmarłej, Jej niezwykłe poświęcenie dla dobra najbardziej pomocy potrzebujących sierót, Jej twórczą pracę, dzięki której powstał dla celów utrzymania i opieki nad sierotami olbrzymi gmach, będący trwałem uwiecznieniem zasług błp. Róży Rockowej. Nieubłagana śmierć wyrwała błp. Zmarłą w pełni sił, pozbawiając wielką liczbę sierót najlepszej matki i otulając żałobą wszystkich, którzy kiedykolwiek mieli sposobność poznać i pokochać tę bezinteresowną, gorliwą działaczkę na polu filantropijnem.

Na znak żałoby zarządza Przewodniczący przerwę zebrania na 5 minut.

Zagajając odczyt po przerwie, wita Przewodniczący prelegenta p. Dra Schwarzbarta, i wskazuje na ważność kwestji, która ma być w odczycie omówioną. Kupiectwo stale ubożeje skutkiem niepomiernych ciężarów fiskalnych. Do tego miarowego ubożenia przyczynia się niemniej ważna przyczyna, którą jest nieuczciwa konkurencja, a którą należy bezwzględnie **zwalczać** i potępiać.

Adw. Dr. Schwarzbart wywodzi: Kupca jako takiego interesuje ustawa, o ile ona go bezpośrednio tyczy. Jej podłoże teoretyczne wzgl. ogólno-społeczne w zasadzie go nie obchodzi. Należy się jednak przecież zapoznać z przyczynami powstania ustawy o nieuczciwej konkurencji, aby zrozumieć jej doniosłość i cele. I tak ustawa ta jest wypełnieniem luki panującej u nas w tej dziedzinie, gdyż podobna ustawa obowiązywała **już** dotychczas w Poznańskiem a w innych dzielnicach nie. Dozwala ona w zasadzie wolną konkurencję, ujmując jednak w karby jej granice, aby wśród nich można się było swobodnie poruszać jednakże **bez narażenia na szkodę drugiej osoby,** tak, iż możnaby ją właściwie nazwać ustawą o „ochronie uczciwej konkurencji".

Dalszym powodem wydania tej ustawy, był wyraźny obowiązek, nałożony w traktacie Polsko-Francuskim, według którego Polska zobowiązała się ustawę tę u siebie wprowadzić, z czego Francja spodziewała się pewnych korzyści.

Ustawa o nieuczciwej konkurencji odnosi się do wszystkich zawodów oraz świadczeń z wyjątkiem zawodów wolnych, przymusowo zorganizowanych.

Wypadek nieuczciwej konkurencji zachodzi: 1) Jeżeli **dwaj kupcy, mający wspólny rynek zbytu** stykają się na nim i konkurują wzajemnie nieuczciwie np. przez nadanie wspólnego miana i oznak zewnętrznych swoim towarom. 2) **jeżeli publiczność jest poszkodowaną** (sprzedaż innego towaru aniżeli przez kupca zapodanego, np. margaryny zamiast masła). Tam, gdzie poszkodowaną jest publiczność, występuje w jej obronie z urzędu prokurator, odnośnie zaś do wypadku pod 1) t. j. gdzie narażonym jest interes wyłącznie przedsiębiorcy, Sąd wkracza tylko na żądanie stron, w którymto jedynie wypadku dozwoloną jest ugoda między stronami.

Ad. 1. Wedle ustawy tej, dozwoloną i dopuszczalną jest konkurencja ale tylko drogami uczciwemi; nieuczciwym zaś jest sposób, jeśli np. kupiec podszywa się pod cudzą firmę i w ten sposób wdziera się w klijentelę drugiego. Ustawa handlowa nie zabrania wprawdzie istnienia dwóch równobrzmiących firm mogących klientelę w błąd wprowadzić w różnych miejscach, jednakże ustawa o nieuczciwej konkurencji wyraźnie tego zabrania na całym obszarze Rzeczypospolitej tak, że sędziemu przysługuje prawo zasądzenia w kierunku zmiany firmy a od okoliczności zależy i od uznania sędziego, na kogo tenże nałoży obowiązek zmiany firmy, (może ten obowiązek nałożyć nawet i na powoda). Niedopuszczalnem jest błędne oznaczenie przedsiębiorstwa, np. słowami wytwórnia lub fabryka, jeżeli chodzi o drobny warsztat, import, export, magazyn, dom handlowy i t. d., jeżeli inne okoliczności towarzyszące np. podobieństwo szyldu, zdolne są klientelę w błąd wprowadzić. Również zabronionem jest wszelkie działanie na szkodę drugiego przedsiębiorstwa itd. To wyrażenie „itd." zawarte w ustawie, kryje w sobie wiele niebezpieczeństw, gdyż właściwie nie jest sprecyzowanem jakie to działania kolidują z ustawą, to też Koło Żydowskie domagało się szczegółowszego zapodania tych nieuczciwych czynów konkurencyjnych, aby pod takowe podporządkować tak par exellence karygodny czyn, jak jawne propagowanie bojkotu gospodarczego jednego odłamu ludności przez hasła „rozwojowe".

Ad. 2. **Publiczności szkodzi** się przez nieprawdziwe zapodania, mogące ją w błąd wprowadzić wzgl. narazić na szkody materjalne. **Nie dozwolonem więc jest zachwalanie** swych towarów w sposób, nieodpowiadający rzeczywistości jak np. „ceny zniżone, konkurencyjne, największy wybór, zamorskie pochodzenie towarów, sprzedaż towarów po cenie taniej, bo pochodzące z masy konkursowej, i t. d.".

Karalnem jest, jeżeli ktoś zapoda i nazwie towar w celu wprowadzenia w błąd publiczności znamionami zagranicznemi np. wino Bordeaux, sardynki francuskie, kiełbasa krakowska; zwolnić się można od odpowiedzialności, jeżeli oznaczenie miejscowości podaje tylko rodzaj towaru a odnośna miejscowość znajduje się na terytorjum Polski, np. dozwolonem jest określenie: kiełbasa krakowska z fabryki N. N. w Warszawie, natomiast zakazanem jest oznaczenie np. wina nazwą Bordeaux, choćby dodano słowa: „z winiarni czy wyrobu krajowego"; nazwa Bordeaux wskazuje bowiem na pochodzenie zagraniczne, francuskie.

Odpowiedzialność za przestępstwa nieuczciwej konkurencji jest podwójna: cywilna i karna lub jedna z tych. Poszkodowany może żądać zaniechania, wydania tego, czem się wzbogacił, ponadto odszkodowania i „pokutnego". W wypadku, gdy ugoda między stronami jest

dopuszczalną, mogą strony ryczałtowo się ugodzić, przyczem jednak mogą ustanowić najwyższą sumę łączną w wysokości 10.000 Zł.

Ustawa ta jest bardzo elastyczną, nie zawiera szczegółowych danych, lecz ogólne normy prawne, tak, iż właściwie w życiu praktycznem nie wiadomo, kiedy zachodzi wypadek nieuczciwej konkurencji a kiedy dana czynność jest dozwoloną. Rozstrzygnie zaś to sędzia, co spowoduje znaczne kłopoty i wydatki i niejeden kupiec mimo, iż działał w najlepszej myśli, narażonym będzie na skutki tej ustawy. To też Koło Żydowskie w zrozumieniu niebezpieczeństwa tej ustawy, zwłaszcza zaś w zrozumieniu obecnego podłoża moralnego i gospodarczego, stosunkowo niskiej kultury społeczeństwa, usiłowało przytępić niektóre a uwypuklić i wyraźnie określić inne przepisy tej ustawy; niestety jednak nie w każdym wypadku usiłowania Koła Żydowskiego odniosły sukces.

Odczyt, wygłoszony w formie nader przystępnej dał licznie zebranemu audytorjum cały szereg wskazówek praktycznych i pouczeń, mogących w życiu codziennem mieć wielkie znaczenie dla kupiectwa dla uchronienia się przed przykremi niespodziankami, to też słusznie nagrodzony został hucznymi oklaskami.

W dyskusji, która wyłoniła się po odczycie stawiano mowcy szereg szczegółowych pytań, odnoszących się do tematu odczytu, na które referent udzielał informacyj.

P. Honigwachs dopatruje się w nowej ustawie nowego utrudnienia egzystencji kupiectwa, które z jednej strony wzywa się do reklamowania, ogłaszania i t. p., z drugiej zaś wydaje się ustawę, zawierającą wiele kruczków i pułapek, w które wbrew najlepszej woli popełnienia czynu karygodnego, z łatwością wpaść można.

P. radca Spira uważa w zasadzie ustawę tę za korzystną, gdyż w wielu wypadkach usunie niewłaściwe sposoby konkurencji. Szkoda tylko, że ustawa ta nie przewiduje kar na tych kupców, którzy towary sprzedają poniżej ceny zakupu, aby tylko utrącić konkurenta.

Dr. Jassem. Podobnie jak u nas ustawa o nieuczciwej konkurencji nie tyczy wolnych zawodów (adwokaci, notarjusze, lekarze) gdyż zawody te podpadają pod kompetencję dyscyplinarną swoich władz („Izb“) ma to też miejsce i w Ameryce, gdzie kupiectwo jest należycie zorganizowane w swych stowarzyszeniach i związkach, które czuwając równocześnie nad podniesieniem poziomu moralnego swych członków, nakładają zarazem kary porządkowe za przestępstwa, tak, iż ingerencja władz państwowych jest niepotrzebną.

KRONIKA.

Niepowetowaną stratę poniosło społeczeństwo żydowskie w ubiegłym tygodniu przez śmierć **błp. Róży Rockowej** żony członka naszego Stowarzyszenia, wiceprezesa Stow. Żydowskich rękodzielników p. radcy Łazarza Rocka. Przez 8 lat kierowała wzorowo, podczas największych niedomagań aprowizacyjnych i finansowych Zakładem sierót żydowskich i tylko dzięki jej serdczności i bezinteresownemu poświęceniu, udało jej się doprowadzić zakład do europejskiego rozkwitu, którato praca stanowi chlubną kartę w dziejach żydowskiego Krakowa. Słowami nie jesteśmy w stanie dać wyrazu tej wdzięczności dla pracy zmarłej jak też temu smutkowi, który ogarnął społeczeństwo żydowskie wskutek tak przedwczesnej śmierci.

Cześć pamięci zacnej obywatelki, serdecznej i bezinteresownej matki sierót żydowskich. Wydział Krak. Stow. Kupców.

Z powodu śmierci błp. Adolfa Kohna, długoletniego Członka Krak. Stowarzyszenia Kupców, przesyła Rodzinie błp. Zmarłego wyrazy serdecznego współczucia Wydział Krak. Stow. Kupców.

We środę d. 8 grudnia jako w święto ofic., mają sklepy być zamknięte.

Zniżenie odsetek za zwłokę przy zaległościach podatków gminnych. Magistrat uchwałą z dnia 24 lipca br. zniżył odsetki zwłoki od zaległych należytości gminnych z lokali handlowych kupiectwa krakowskiego na 2 proc. miesięcznie w tych wypadkach, gdy zaległości do kwoty 500 Zł zostaną zapłacone w całości jednorazowo, zaś zaległości ponad 500 Zł w dwu ratach miesięcznych po sobie następujących. O tem zawiadamia pismo Magistratu z 13. 8. 1926 L. 20610/26/II. a.

O względniejsze ściąganie podatku dochodowego. Wiceminister Skarbu p. Góra podpisał okólnik do wszystkich urzędów skarbowych w Państwie w sprawie podatku dochodowego. W ostatnich czasach ministerstwo otrzymało wiele skarg na wymiar podatku dochodowego przez władze skarbowe. Również i centralne organizacje kupieckie wskazały w szeregu memorjałów, że miejscowe władze skarbowe nie uwzględniają absolutnie przewidziayích w ustawie o podatku dochodowym ulg dla różnych kategorji płatników. W szczególności nie są brane w rachubę okoliczności rodzinne płatników, przez co doprowadza się do tego, że większość nie jest w stanie płacić nakładanego podatku dochodowego. W nowym okólniku ministerstwo zwraca uwagę urzędom podatkowym na odpowiednie ustępy ustawy i domaga się od nich, aby stosunek do ludności był liberalniejszy niż dotychczas zarówno przy wymiarze podatku, jak i przy rozpatrywaniu rekursów.

Nowelizacja ustawy antialkoholowej i rewizja koncesji. Zeszłego tygodnia toczyły się przez kilka dni w Warszawie pod przewodnictwem wicem. Skarbu Dra. Góry pertraktacje w sprawie nowelizacji ustawy antialkoholowej i wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzplitej w sprawie rewizji koncesyj na sprzedaż wyrobów monopolowych.

Instytucja protestowania weksli. W najbliższych dniach pojawi się dekret Prezydenta Rzplitej wprowadzający w życie instytucję protestowania weksli za pośrednictwem urzędów pocztowych.

10%-wy dodatek do podatku dochodowego. Ministerstwo Skarbu, okólnikiem z dn. 8. XI. r. b. L. DPO. 8684/I stwierdziło, że 10 proc. dodatku do podatku dochodowego, obliczony od całego wymiaru, zachowuje się na rzecz Skarbu, wpłacany zaś przez Skarb Państwa związkom samorządnym udział we wpływach tego podatku, winien być i nadal obliczany w wysokości 15 proc. (w m. Warszawie 20%) jedynie od zasadniczego podatku dochodowego (bez 10 procent dodatku.

Projekt jednolitej ustawy probierczej. W Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie odbyła się onegdaj narada celem zajęcia stanowiska wobec zaprojektowanej przez rząd jednolitej ustawy probierczej dla całego obszaru Rzeczypospolitej. W ankiecie wzięli udział przedstawiciele Wydziałów Przemysłowych Województwa i Magistratu, Urzędu probierczego, Cechów jubilerskiego i zegarmistrzowskiego oraz reprezentanci przemysłowej produkcji i hurtownego obrotu wyrobami złotniczymi.

W wyniku narad oświadczyła się ankieta w myśl projektu rządowego za rozciągnięciem na cały obszar państwa zasady systemu prewencyjnego tj. przymusu cechowania, obowiązującego dotychczas w ustawodawstwie Małopolski i Królestwa Kongresowego.

Przeprowadzono dalej debaty szczegółowe nad postanowieniami projektu, które posłużą Izbie handlowej i przemysłowej do wygotowania opinji dla rządu.

Nasz handel zagraniczny z poszczególnymi krajami wykazuje w stosunku do roku 1925 od stycznia do września następujące zmiany (w klamrach podane są cyfry za rok 1925).

Do Niemiec wynosił wywóz 200 milj. Zł (388) przywóz 113 milj. (200). Do Czechosłowacji wynosił wywóz 200 milj. Zł (71) przywóz 24 milj. (71). Do Anglji wynosił wywóz 136 milj. Zł (55) przywóz 52 milj. (105). Do Austrji wynosił wywóz 96 milj. Zł (97) przywóz 33 milj. (128). Do Francji wynosił wywóz 29 milj. Zł (10) przywóz 37 milj. (74). Do Włoch wynosił wywóz 14 milj. Zł (5) przywóz 29 milj. (52).

Orzeczenie sądowe. Kto podpisał weksel z dodatkiem „w zastępstwie X" odpowiada za uiszczenie wekslu bezwzględnie. Powód wytoczył powództwo przeciwko żyrantowi i wystawcy wekslu, który go podpisał swem nazwiskiem z dodatkiem „w zastępstwie I. B". a w toku sprawy bronił się ekscepcją, że podpisał weksel w zastępstwie I. B. który miał rękę chorą.

Sąd okręgowy w Łodzi, w Wydziale handlowym, odrzucił tę ekspencję i wydał wymienioną na początku tezę, opierając się na art. 8 i 9 rozporządzenia z dn. 14 listopada 1924 r. o prawie wekslowem. Każdy podpisany na wekslu odpowiada zań bez względu na to, czy był do podpisu upoważniony, czy nie był. Wystawca może się zwolnić od uiszczenia wekslu, a do tego właśnie zmierza klauzula „w zastępstwie I. B." która jako sprzeczna z wyraźnym przepisem art. 9 prawa wekslowego, nie może mieć jakiegokolwiek skutku względem wierzyciela wekslowego.

Szkodliwy projekt komunikacyjny dla Krakowa. Generalna dyrekcja budowy kolei państwowej zatwierdziła plan budowy kolei wąskotorowej do Radomia. Budowa ta pozostaje w związku z budową wielkiej arterji komunikacyjnej do zdrojowisk małopolskich. Arterja ta biec będzie z Kielc przez Busk, Solec, Szczucin w dalszym ciągu do Tarnowa, a stąd bezpośrednio do Krynicy. Zaznaczyć należy, że odcinek wąskotorowy Warszawa — Radom ma zostać następnie przebudowany na normalnotorowy. Projekt ten, przewidujący bezpośrednią linję do Krynicy z ominięciem Krakowa, jest zupełnie nieracjonalny. Pierwotne projekty zamierzały utworzyć najkrótsze połączenie do Krakowa z Radomia przez Miechów.

Min. Sprawiedliwości opracowuje projekt, dotyczący zmiany uposażenia notarjuszy.

Dotychczas, jak wiadomo notarjusze wynagradzani są prowizją procentową od dokonywanych czynności, którą bezpośrednio inkasują.

Projekt zaś ma przewidywać, że wszystkie opłaty notarjalne przelewane będą do Skarbu Państwa a ten z kolei wyznaczy notarjuszom stałą pensję.

O obniżeniu opłat notarjalnych, co najbardziej może interesować, narazie nie słychać.

Nowe przepisy dewizowe. Ministerjum Skarbu opracowuje projekt zmiany przepisów dewizowych. Projekt ten, wzorowany na przepisach czeskich, ma głównie na celu uchwycenie dewiz, pochodzących z eksportu. Wspomniany projekt polega na tem, iż eksporterzy obowiązani będą realizować walutę eksportową wyłącznie w Banku Polskim.

Tym sposobem instytucja emisyjna, posiadając w pewnym stopniu monopol dewizowy, będzie w możności utrzymać kurs złotego na odpowiednim poziomie.

W związku z końcem strajku angielskiego eksport węgla z Polski słabnie. Wobec wzrostu zapotrzebowanja w kraju oraz ceny szmelcu i koksu, huty nasze działalność swą eksportową ograniczają. Znacznych więc wpływów dewiz z eksportu żelaza spodziewać się nie należy.

Świadectwa uzdolnienia w przemyśle. Nowa ustawa przemysłowa, wprowadzająca świadectwa uzdolnienia, zawiera postanowienie, że tego rodzaju świadectwa mogą być wydane po pierwsze przez związki rzemieślnicze, a następnie przez szkoły rzemieślnicze.

Ze źródła miarodajnego informują nas, że od dnia 1 stycznia 1927 r., na wzór automatów z czekoladą i biletami peronowymi, będą umieszczane w każdem przedsiębiorstwie lub sklepie automaty podatkowe z napisami: dochodowy, majątkowy, obrotowy itp.

Automaty będą tak urządzone, że nawet dziecko będzie mogło codziennie wrzucać określoną sumę podatku.

Prócz tego na specjalne żądanie właściciela, będą umieszczane dodatkowe aparaty z napisem: kara za zwłokę.

Aparaty te precyzyjnie będą określać należność.

Projekt ten pochodzi jeszcze z maja i jak nas zapewniają, pozwoli zredukować dużą ilość urzędników i kilka wagonów tygodniowo różnokolorowego papieru.

Dawne banknoty marek niemieckich. W dniu 25. XI. orzekł sąd rzeszy (najwyższy sąd w Lipsku) w sprawie waloryzacji banknotów bawarskiego banku biletowego S. A. że waloryzacja jest niedopuszczalną. Analogicznie orzekł ten sąd w sprawie banknotów Reichsbanku. Motywa wyroku odrzucają myśl waloryzacji z względów słuszności (§ 242 B. G. B,) gdyż zmusiłoby to badanie stanu gospodarczego poszczególnych posiadaczy banknotów, wysokość musiałaby być oznaczona indywidualnie. To byłoby w uwzględnieniu roli jaką w życiu gospodarczem odgrywa banknot zupełnie nie do zniesienia. Obowiązku wykupna banknotów depozytem złota, na które powołał się powód, nie może sąd uwzględnić, jest to bowiem przyrzeczenie zapłaty normalne bez zawarowania waloryzacji w złocie (bleibt ein Zahlungsversprechen gewöhnlicher Art, ohne Goldklausel).

Sprawa niesłusznego zbogacenia (wedle § 812 ff BGB) też nie wchodzi w rachubę gdyż bank emisyjny opiera się na ustawie.

Fluktuacja cen bawełny.

Surowiec bawełny t. z. Middling notował w ostatnich tygodniach w centach dolarowych za jeden funt ang.

	7/IX	21/IX	5/X	22/X	2/XI	18/XI
Bremen	21·31	19·16	15·14	13·95	14·26	14·34
New-York	18·95	16·60	13·80	12·55	12·85	13·05
Newoclean	17·88	15·82	13·10	12·20	12·68	12·64

Zbiory w Stanach są w bież. roku nadspodziewanie obfite, gatunkowo atoli nie są zadowalniające. Producenci przędzy twierdzą, że gatunek „Middling" tegoroczny zniewala ich do zakupna gatunkowo lepszych sort, za które ceny są niestosunkowo wyższe jak w latach ubiegłych.

Kurs dolara

Październik 1926	WARSZAWA kurs dolara		Listopad 1926	WARSZAWA kurs dolara	
	oficjalny (dewizy)	w obrotach nieoficjal.		oficjalny (dewizy)	w obrotach nieoficjal.
21	9·00	9 03	2	9·00	9·00
22	9·00	9·03	3	9·00	9 00
23	9·00	9·02	4	9·00	9·00
25	9·00	9·02	5	9·00	9·00
26	9·00	9·01	6	9·00	9·00
27	9·00	9·01	8	9·00	9·00
28	9·00	9·00	9	9·00	9·01
29	9·00	9·00	10	9·00	9·02
30	9·00	9 00			

Gram złota na dzień 11 listopada b. r. = 5,9816 Zł. (M. P. Nr. 259 z dn. 10·11 1926).